

Klinisk rettsmedisinsk legeerklæring

Norsk kompetansesenter for legevaktmedisin
Lederseminar for overgrepsmottak
22. oktober 2024

Katarina Skjælaaen
Den rettsmedisinske kommisjon

Agenda

- Nasjonal legeerklærings-mal i seksuelle overgrepssaker for ungdom og voksne
- Føringer fra Den rettsmedisinske kommisjon (DRK)
- Mandat
- Kompetanse
- Erfaringer med malen som sakkyndig og medlem i DRK

Nasjonale kliniske rettsmedisinske legeerklærings mal i seksuelle overgrepssaker ungdom og voksne

- Den nasjonale legeerklærings-mal er utarbeidet for å kunne
  - Besvare oppdragsgivers mandat
  - Belyse seksuelle overgrepssaker hos ungdom og voksen best mulig
  - God faglig standard, relativt lik i hele landet
  - Lett å orientere seg i (1)
- Dekker alle punkter og momenter fra (1)
  - DRK veileder til Rettsmedisinske erklærings form og innhold (2,3)
  - Rettsmedisinsk protokoll for undersøkelse

Foto: Depositphotos

1. NKLM –D. Midttun 2024

2. DRK veileder Rettsmedisinske erklærings form og innhold, DRK nyhetsbrev nr. 3 2018

3. DRK nyhetsbrev nr. 1, 2014 om fritteksterklæringer og innsendingsplikt til DRK

Nasjonal legeerklærings-mal

Nasjonal mal for rettsmedisinsk legeerklæring overgrepssaker

Her finner du nasjonal mal for oppsett og innhold i en rettsmedisinsk legeerklæring. Denne er veiledende og det er mulig å endre ved behov for tilpasninger. Veiledningen gir forklaring til punktene og forslag til tekst og følgedokumenter. Her finner du et eksempel med forslag til tekst med forklaring om overgrepsmottak som kan vedlegges legeerklæringen. Teksten må tilpasses det som er relevant å beskrive om ditt mottak og de som arbeider der.

Mal

Digital veiledning

Eksempel - Generell informasjon om Overgrepsmottaket

<https://nk1m.norceresearch.no/faglige-prosedyrer-verktoy-og-maler>

Innholdsfortegnelse

1	Formalia	3
1.1	Mandat.....	3
1.2	Sakkyndiges kvalifikasjoner og habilitet.....	3
1.3	Dokumentasjonsgrunnlag, metode og fremgangsmåte.....	3
2	Omstendigheter ved førstegangsundersøkelse og eventuelle senere kontakter.....	3
3	Undersøktets beskrivelse av hendelse	4
3.1	Hendelsesforløp slik undersøkende personell har oppfattet det	4
3.2	Opplysninger om relasjon til gjerningsperson(er), eventuell tidligere vold fra samme person(er) og voldens utvikling:	4
3.3	Relevante helseopplysninger oppgitt av undersøkte.....	4
4	Generell kroppsundersøkelse	5
4.1	Fysisk tilstand.....	5
4.2	Funn ved generell kroppsundersøkelse	5
5	Undersøkelse av kjønnsorgan og kroppsåpninger	5
5.1	Om undersøkelsen	5
5.2	Funn ved undersøkelse av kjønnsorgan og kroppsåpninger	5
6	Rusmiddelanalyser	5
7	Sikret materiale.....	5
8	Resymé relevante medisinske prøver, sykemelding og henvisning	6
9	Om psykisk tilstand ved førstegangsundersøkelse og oppfølging	6
9.1	Psykisk tilstand ved førstegangsundersøkelse	6
9.2	Oppfølging etter førstegangsundersøkelse.....	6
10	Diskusjon og vurdering i henhold til mandat	7
10.1	Diskusjon og vurdering av funn ved generell kroppsundersøkelse.....	7
10.2	Diskusjon og vurdering av funn ved kroppsåpninger:.....	7
10.3	Diskusjon og vurdering vedrørende hukommelse	7
10.4	Diskusjon og vurdering vedrørende psykisk tilstand.....	7
11	Oppsummering og konklusjon	7
11.1	Vedlegg:	7

Fra NKLM malens innholdsfortegnelse

Kun beskrivelser og informasjon

Vurderinger

Den rettsmedisinske kommisjon (DRK)

- Forventning om at alle mottakene på sikt skriver legeerklæringer basert på NKLM mal eller annen friteksterklæring.
- Rettsmedisinske protokoller vil ikke bli vurdert (4)
- Sakkyndig erklæringer skal sendes inn til og kvalitetssikres av DRK
  - Jf. Innsendelsesplikt, Straffeprosessloven § 147
- Det må foreligge et minimumsmandat for at DRK skal vurdere erklæringen
  - Forenklete bestillinger fra politiet der det kun bes om f.eks. «legeundersøkelse og utarbeidelse av erklæring» anser DRK ikke som et mandat (4)

Mandat

- Rekvirentens oppdrag til den sakkyndige om hva som ønskes redegjort for og vurdert (5)
- Et mandat må minimum inneholde en anmodning om å dokumentere og vurdere betydninger av både negative og positive funn, dvs. funn og fravær av skader/funn (4)
- Det må også bes om en rettsmedisinsk vurdering av mulige oppkomstmekanismer der det foreligger skader (4)

Foto: Depositphotos

Mandat

- Dersom politiet ikke gir et minimumsmandat, mandatet er uklart eller mangler vesentlige elementer skal oppdragsgiver kontaktes og mandatteksten diskuteres (5)
- Foreligger det ikke mandat, gjelder ikke innsendelsesplikten til DRK (4)

Foto: Depositphotos

DRKs gjennomgang av sakkyndige erklæringer

- Vurdering av formalia
  - Mandat, sakkyndiges kvalifikasjoner og habilitet, fritak fra taushetsplikt
- Vurdering av skjønnsutøvelse
  - Relevant og tilstrekkelig dokumentasjonsgrunnlag?
  - Relevante og tilstrekkelige undersøkelser utført med akseptert faglig standard?
  - Vurderinger gjort i samsvar med rådende fagforståelse, usikkerhet synliggjort og alternative forklaringer utredet i tilstrekkelig grad?
  - Konklusjonen i samsvar med rådende faglige oppfatninger?
- Mandatet - er alle punktene i mandatet besvart?

Kompetanse og implementering av mal

- Grunnkurs i overgrepsmottak – NKLM (A-kurs)
- Kurs i strafferett og straffeprosess - Den rettsmedisinske kommisjon (B-kurs)
- Kurs i klinisk rettsmedisinsk sakkyndighet (C-kurs) i Oslo og Trondheim

- Implementere malen til bruk ved overgrepsmottakene

Erfaringer med malen som sakkyndig og medlem i DRK

Foto: Stock Images

+ Fordeler	- Ulemper
Mer effektivt å skrive erklæringer	Lang erklæring
Lettere å huske viktige punkter	Omstendelig
Tidsbesparende å gjennomgå	
Lettere å presentere på en forståelig måte i retten	
Annet?	Annet?

Punkter til diskusjon i grupper

- Hvordan er dialogen og samarbeidet med politiet om mandat og utlevering av legeerklæringen?
- Kompetanse for bruk av malen og implementering av denne
  - Hvordan organiserer dere dere?
  - Hvilke utfordringer har dere mht. dette?

Foto: insider.com.br

Takk for oppmerksomheten